

Ministry of Education and
Science of Ukraine

Міністерство освіти і науки
України

ISSN 2307-633X

**Topical Issues of
Romance and Germanic
Philology and
Applied Linguistics**

**Актуальні проблеми
романо-германської
філології та прикладної
лінгвістики**

Scientific Journal

Науковий журнал

Issue 1(14)

Випуск 1(14)

Published since 2010

Видається з 2010 року

Chernivtsi
Yuriy Fedkovych
National University of
Chernivtsi

Чернівці
Чернівецький національний
університет
імені Юрія Федьковича

2017

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
УДК [811.11+811.13](051)
ББК 81.43 +81.47

ISSN 2307-633X

A437 Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики : науковий журнал / редкол. В. І. Кушнерик та ін. – Чернівці : Видавничий дім «РОДОВІД», 2017. – Вип. 1(14). – 248 с.

A437 Topical Issues of Romance and Germanic Philology and Applied Linguistics : Scientific Journal. – Chernivtsi : Publishing House «RODOVID», 2017. – Issue 1(14). – 248 p.

Збірник містить матеріали X Міжнародної наукової конференції
«Актуальні проблеми германської філології та перекладу»,
присвяченої 60-річчю від дня народження професора Олександра Огуя
(4–5 травня 2017 р.)

Редколегія випуску:

головний редактор: доктор філологічних наук В. І. Кушнерик;

заступник головного редактора: доктор філологічних наук Н. Г. Єсипенко;

відповідальний секретар: доктор філологічних наук І. М. Осовська;

члени редколегії: доктор філологічних наук І. Р. Буніятова; доктор філологічних наук Т. Р. Кияк; доктор філологічних наук Т. М. Корольова; доктор філологічних наук А. П. Мартинюк; доктор філологічних наук І. Б. Морозова; доктор філологічних наук М. М. Попович; доктор філологічних наук А. М. Приходько; доктор філологічних наук О. І. Стеріополо; доктор філологічних наук В. Г. Таранець; доктор філологічних наук О. В. Червінська; доктор філологічних наук Ан Чунг-О (Корея); доктор філологічних наук В. В. Михайленко; кандидат філологічних наук І. Я. Яцюк; доктор філологічних наук Дафіна Генова (Болгарія); магістр Л. Холл (США); магістр Каті Брунер (Німеччина).

Загальнодержавне видання

Збірник входить до переліку видань ВАК України
(Наказ Міністерства освіти і науки України №642 від 26.05.2014)

*Друкується за ухвалою вченої ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

Адреса редколегії:

Факультет іноземних мов
Чернівецький національний університет
вул. Коцюбинського, 2, корп. V, а. 137,
Чернівці, 58012, Україна

Editorial Board Address

College of Modern European Languages
Chernivtsi National University
2, Kotsiubynsky st., Bd. 5, Room 137
58012, Chernivtsi, Ukraine

8. Hahn A. Kanonisierungsstile / Alois Hahn // Kanon und Zensur. Beiträge zur Archäologie der literarischen Kommunikation II / A. u. H. Assmann (Hrsg.). – München : Fink, 1987. – 347 S.
9. Höhne S. Kleine Literaturen in Mitteleuropa? Fallbeispiele aus Tschechien (Böhmen) und der Ukraine / S. Höhne // Wo liegt die Ukraine? Stadtsbestimmung einer europäischen Kultur ; [Hrsg. v. Stefan Höhne]. – Köln, Weimar, Wien : Böhlau, 2009. – S. 65–89.
10. Kundera M. Einleitung zu einer Anthologie oder Über drei Kontexte / Milan Kundera // Die Prager Moderne. Erzählungen. Gedichte. Manifeste / Hg. v. Kvetoslav Chvatik. – Frankfurt a.M. : Suhrkamp, 1991. – S. 7–22.
11. Steiner G. After Babel: Aspects of Language and Translation / George Steiner. – London : Oxford University Press, 1975. – 507 pp.

УДК 81'44:81'367:81'371

Н. Іваницька
(Вінниця)

МІЖМОВНА ДІЄСЛІВНА СИНТАГМАТИКА У СФЕРІ ПРЕДИКАТИВНОЇ МОДЕЛІ СТАНУ

У статті подано фрагмент двостороннього міжмовного зіставлення дієслівних систем української та англійської мов. Установлено корелятивні особливості об'єкта дослідження крізь призму предикативної моделі стану як міні-основи зіставлення дієслівної синтагматики.

Ключові слова: українська та англійська дієслівні системи, предикативна модель стану, міні-основа зіставлення (*tertium comparationis*), мікрокатегорія універсальної дієслівної категорії «процесуальність», корелятивність.

The article presents the part of the bilateral interlingua comparison of the Ukrainian and English verbs. The relevance of the research is determined by the lack of bilateral contrastive analysis of the syntagmatic parameters of Ukrainian and English verbs in projection on sentence construction. The article represents one of the possible aspects of establishing relations between the verbs syntagmatics. The correlation of the verbs systems has been determined taking into consideration the predicative model of state as mini-tertium comparationis used for verbal syntagmatical peculiarities. The model is realised in the speech by the authosemantic verbs with state semantics. The specific functioning of such model is determined by the "close" nature of the verbs which have no need to predict obligatory positions for dependent words. The Ukrainian authosemantic verbs have wider semantic variety to compare with English equivalences. This fact has great influence on the structural correlation between the realisation of a predicative model of state. Besides, the Ukrainian verbs have possibility to realise the model without naming the subject causing the existence so called impersonal sentence and predicting deviation in correlation in contrastive verbal syntagmatics. Thus, the research reveals a correlative relationship in compared languages. Identified differences are due largely constructive syntactic specificity of each language and semantic content of the verbs forming the model.

Key words: Ukrainian and English Verbal Systems, predicative model of state, mini tertium comparationis, microcategory of the universal verbal category «verbality».

У сучасному багатовимірному лінгвістичному просторі зіставне мовознавство набуває все більшого поширення. Контрастивні дослідження, що спираються на теоретичні основи, сформовані працями вітчизняних та зарубіжних науковців (О. В. Бондарко, Г. Вежбицька, В. Г. Гак, І. О. Голубовська, Ю. О. Жлуктенко, В. Д. Каліущенко, І. В. Корунець, Е. Косеріу, М. П. Кочерган, Р. Ладо, А. Е. Левицький, Т. Кшешовський, В. М. Манакін, В. П. Нерознак, В. М. Русанівський, О. О. Тараненко, С. Ульман, С. О. Швачко, Р. Штернеманн, У. К. Юсупов, Р. Якобсон, В. Р. Ярцева та ін.) мають на меті встановити подібне та відмінне між окремими мовними елементами, категоріями, підсистемами, і зрештою – мовами.

Об'єктом міжмовного зіставлення неодноразово виступало дієслово, яке визнають однією з центральних частин мови з огляду на його «семантичні функції, морфологічні категорії та синтаксичне вживання» [2, с. 217]. Однак, попри значні здобутки у теоретичній інтерпретації дієслова в межах його внутрішньомовного, як і міжмовного опису (Ю. Д. Апресян, Ш. Р. Басиров, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, О. І. Леута, А. П. Муховецький, В. С. Огоновська, В. М. Русанівський, Г. Г. Сильницький, С. М. Сухорольська, Є. М. Уздинська, Н. Ю. Шведова, М. Bierwisch, D. Crystal, R. Jackendoff, R. Jandor, H. Hiddowson, Ch. Hockett, E. Lehrer, B. Levin, E. Nida, S. Soames, R. Stockwell, St. Ullman та ін.), коло проблемних питань,

особливо пов'язаних із двостороннім [13] контрастивним дослідженням дієслівних систем, залишається невичерпанним.

Актуальність цієї розвідки зумовлена тим, що до комплексного білатерального зіставного аналізу не було залучено синтагматичні параметри української та англійської дієслівних систем у проекції на реченнєві конструкції як своєрідні складники універсальної дієслівної категорії «процесуальність», яка виступає у нашому дослідженні дедуктивно обраною основою зіставлення [6]. Пропонована стаття репрезентує один із можливих аспектів установлення співвідношень між дієслівною синтагматикою досліджуваних мов і продовжує публікації автора в зазначеному напрямку міжмовного зіставлення [4; 5; 7-10].

Мета статті – установити корелятивні та лакунарні відношення української та англійської дієслівних систем, формалізовані предикативною моделлю стану.

Об'єкт дослідження – дієслівні системи української та англійської мов. Предмет дослідження – корелятивні особливості зіставляваних систем крізь призму предикативної моделі стану як *міні-т.с.*

Предикативна модель речень дієслівної будови, використана в дослідженні, постає абстрактним зразком речення з присудком, вираженим автосемантичним дієсловом. Реченнєві структури, побудовані за такою моделлю, можуть функціонувати в мові як самостійні структури зі всіма властивими реченню ознаками. У них вираження дієслівної процесуальності має замкнений, завершальний характер дії, стану, відношення. Предикативну ознаку в таких реченнях сконцентровано в одному синтаксичному компоненті, присудку, роль якого виконує автосемантичне дієслово: укр. *Ще той **панір** від часу **не зомлів**, і **пам'ятка** лишилась людям здавна, – де за неграмотних французьких королів **підписувалась** Анна Ярославна* (Д. Павличко); *Зійшло сонце; Настав вечір; Засідання закінчилось; Руки потерпли; Похід спинився* (Л. Костенко); англ. *Her eyes twitched and burned* (J. Morrison); *Nicolas laught aloud* (R. Stevenson); *Catherin blushed* (E. Hemingway); *When the food is cooked it becomes less structured so its **entropy grows*** (V. Marzeniuk); *At a full in the entertainment **the man** looked at me and **smiled*** (F. Fitzgerald).

Предикативна модель стану в нашому дослідженні постає однією із можливих предикативних моделей (поряд із предикативною моделлю дії [9]), об'єднуючи двоскладні речення з автосемантичними дієсловами в присудковій позиції української та англійської мов, крізь призму яких зіставляються автосемантичні дієслова із узагальненою семантикою стану. Усьому загалу таких дієслів властиво виражати локалізовану в часі процесуальну ознаку предметного денотата в підметовій позиції, яка є незмінною протягом певного інтервалу і водночас такою, що реалізується в цей часовий проміжок, незалежно від волі чи зусиль суб'єкта. Узвичасним є трактування стану як явища, що виникає під впливом зовнішньої стосовно носія стану сили [12].

На вираженні предикативної моделі стані спеціалізуються автосемантичні дієслова як української, так і англійської мов, основні значення яких виформовують співвідносні ЛСП таких мікрокатегорій:

а) „стан – психо-емоційний стан”: укр. *Сумує голубка, сумує дівчина* (С. Руданський); англ. *But even as she **fumed** she could see the sense in his ploy* (R. Elliot); б) „стан – буття (існування)”: укр. *Деся посередині їхньої трапези **зникло** світло* (Л. Дереш); англ. *A short silence **followed*** (A. Cronin); в) „стан – фізіологічний стан”: укр. *З того часу батько **кашляв** надривно* (О. Десняк); англ. *He usually **naps** after lunch* (C. Bronte); г) „стан – зміна ознаки”: укр. *Вовк **линяє**, а вдачі не міняє* (Нар. тв.); англ. *Many of our people **sickened** and died, and we buried them in this strange land* (J. Hook); ґ) „стан – оптична ознака”: укр. *Синіють води, зеленіє яр* (М. Зеров); англ. *Soft lights **glowed** from the windows of the shops in Wine Street* (R. Kee).

Семантичне наповнення кожного із зазначених вище варіантів вираження процесуальної ознаки стану, їхня кількісна репрезентація та співвіднесеність із відповідними номінаціями у формально-синтаксичній структурі речення, мають деякі особливості в кожній із зіставляваних мов.

В обох зіставляваних мовах корелятивними виявились автосемантичні дієслова мікрокатегорії „стан – буття (існування)”, уживані в присудковій позиції речень предикативної моделі стану, які вказують здебільшого на фазовий перебіг буття. Таку корелятивність виявили, напр., укр. *починатися, початися, наступати, наступити, появлятися, появилися, зароджуватися, бути, існувати, закінчуватися, закінчитися, щезати, щезнути, гинути, помирати, померти* та ін. і англ. *to begin, to come, to appear, to be, to exist, to end, to vanish, to finish, to disappear, to perish, to bunk, to die, etc.*: укр. *Віки **минули**, як єдиний схлип* (Л. Костенко); *Умер від рани товариш* (Ю. Яновський); *Напруженість у взаєминах хлопця та дівчини поволі*

зникала, зароджувалась дружба (А. Головка); англ. *People disappeared, reappeared, made plans to go somewhere, and then lost each other* (F. Fitzgerald); *Stanley appeared, wearing a blue serge suit, a stiff collar and a spotted tie* (R. Kee); *The pain vanished* (M. Twain); *What can you say about a twenty-five-year-girl who died?* (E. Segal).

Зауважимо також, що, ґрунтуючи зіставлення на двоскладному реченні дієслівного типу, представленою його основними моделями, видається некоректним вилучення з цієї системи (системи моделей) також т.зв. безособових речень. Сам термін „безособове речення” в мовознавстві викликає низку різного роду суперечностей, аж до повного заперечення існування категорії безособовості. Полемічні питання постають і при дослідженні безособових речень, з огляду на їхні структурні та семантичні особливості, у типологічному осмисленні й теоретичному узагальненні [3, с. 81].

Розглянувши широку панораму вивчення безособових речень на тлі мовного розвитку з акцентами на історичний розвиток англійської мови, Л. В. Зайко кваліфікує безособовість на тлі представлення дії (ознаки) як такої, що існує незалежно від носія. На формальному рівні це виявляється у відсутності суб'єкта і заміні його безособовим займенником (у мові аналітичного типу, якою є сучасна англійська), що вимагає обов'язкового заповнення місць підмета і присудка в реченні, та оформленні суб'єкта непрямим відмінком (у мові синтетичного типу, якими є сучасна українська і російська, або в середньоанглійській і давньоанглійській мовах) [3, с. 81].

У сучасних теоріях інтерпретації категорії безособовості, а відтак і трактуванні природи й специфіки безособових речень, простежуємо два протилежні напрямки: безособові речення іноді включають до складу ширшої міжрівневої категорії персональності (А. Мусаєв) чи розглядають безособовість як окрему мовну категорію в її новій фазі розвитку (М. В. Мірченко).

Складність і суперечливий характер цієї категорії, на нашу думку, мотивовані поглибленим різноаспектним вивченням відповідних мовних одиниць у мовах номінативної та аналітичної будови (М. П. Баган, О. В. Болюх, Л. А. Булаховський, В. С. Денисова, Ю. О. Дубровський, С. Д. Кацнельсон, Т. П. Ломтев, О. Ф. Лосєв, Е. Я. Мороховська, О. М. Пешковський, Ю. С. Ігнатюк, Р. Chapin, E. Gelderen, G. Gurme, O. Jespersen, M. Sandman та ін.). Свідченням цього є багатство терміноназв стосовно «безособових речень» (у традиційній термінології): «речення з активним суб'єктом / неактивним суб'єктом», «речення з неозначеним суб'єктом», «безсуб'єктні речення» (Т. П. Желонкіна), «речення з нейтралізованим суб'єктом» (О. В. Болюх), «непрямо-суб'єктні речення» (Ц. М. Кабардино-Абашидзе), «неозначено-суб'єктні речення» (Н. І. Дзенс). Ми схильні до думки, висловленою Л.В. Зайко, що в межах типологічного дослідження доцільним є зіставлення безособових «речень флективних і нефлективних мов... із реченнями, що їх у нефлективній англійській мові традиційно відносять до безособових» [3, с. 84].

Безособові речення в українській мові характеризує відсутність граматичного підмета, тоді як в англійській мові такі речення функціонують із наявним у них формальним підметом *it* (пор.: укр. *Дощило. Дощило уже кілька днів. Було сиво, мокро на вулиці. Мокро й сиво на душі* (У. Самчук) і англ. *It rained all the next day and the day after* (J. Galsworthy)), або ж їм відповідають англійські речення двоскладної будови з «умовним» підметом (укр. *Хотілося спати* (М. Стельмах) і англ. *One was asleep*). Такі ж «умовні» підмети, виражені займенниками *one, we, you*, вживають в англійських узагальнено-особових реченнях для «збереження структури англійського речення» [1, с. 140].

Модель, що схематизує формально-синтаксичну структуру простого речення і представлена у вигляді «граматична основа + залежні від головних членів другорядні», і така, що може бути використана як синтаксична модель у зіставному аналізі, постає в дещо оновленій інтерпретації стосовно лінгвальної природи простого речення англійської мови: «Безособовість у англійській мові виражається не відсутністю підмета, а семантичним спустошенням останнього» [1, с. 128].

У ракурсі предикативної моделі розглянуто також українські та англійські дієслова на позначення процесуальних денотатів – явищ природи на зразок: укр. *дощити* і англ. *to rain*. Ці й подібні дієслова виявляють ознаки некорельованості на рівні їхніх реченневотвірних можливостей: укр. *Дощ іде* і англ. *It rains*; укр. *Сніг іде* і англ. *It snows*. Насамперед необхідно наголосити на основній причині некорельованості. Вона полягає в тому, що, на відміну від української мови, структура англійського речення є завжди двоскладною (підметово-присудковою), але через відсутність суб'єкта дії позицію підмета в деяких із них заповнює займенникове слово *it*, яке в безособовому реченні не має лексичного значення: виконує лише

граматичну роль т.зв. „формального підмета”. Обмеженим є також склад англійських дієслівних лексем, які в реченнях указанного типу заповнюють позицію простого дієслівного присудка: *It rains. It snows. It is freezing*. Українські відповідники *дощ, сніг* „перетягують” на себе семантику відповідних процесуальних денотатів усієї ситуації (*Дощ. Сніг.*) і вдночас по-особливому проєктують позицію для формалізованого граматичного „партнера” *it* підметово-присудкової структури, узвичаєної конструктивним синтаксисом англійської мови.

Помічено також, що, як і дієсловам у реченнях предикативної моделі діяльності (дії), дієслову в реченнях української та англійської мов предикативної моделі стану властивим є процес „генералізації” семантики. Більшою мірою цей процес охоплює окремі дієслова англійської мови в їхніх еквівалентних однослівних українських відповідниках, зокрема:

а) коли йдеться про номінацію природних явищ: укр. *збиратися* (*Хмари збираються*) і англ. *to gather* (*The clouds are gathering*); укр. *насуватися* (*Насувається гроза*) і англ. *to gather* (*The storm gathers*); б) коли йдеться про продовження певного стану: укр. *продовжуватися* (*Концерт продовжується*) і англ. *to continue* (*The performance continues*); в) коли йдеться про настання, прихід, реалізацію певних явищ, подій: укр. *прибувати* (*Прибула допомога*) і англ. *to come* (*Help came*); в) коли йдеться про результативну зміну стану предмета: укр. *розбитися* (*Склянка розбилася*) і англ. *to break* (*A glass broke*).

Кількісно наповнені групи становлять автосемантичні дієслова в обох мовах, реченневотвірний діапазон яких обіймає структури предикативної моделі утвердження стану, явища. У таких реченнях підмет часто є назвою конкретного просторового відтинка (село, місто, дорога, степ), а присудок виражає буття в плані констатації поза зв'язком із просторовим обмеженням чи відношенням до інших предметів. Відзначимо, що в українській дієслівній системі є досить велика кількість монодієслівних лексем, які номінують різні фази такої буттєвості, на відміну від англійської мови: укр. *закінчуватися* (про дію, подію, явище, відрізок часу): *кінчитися, скінчитися, завершуватися, довершуватися, відійти, погаснути, відшуміти, відгріміти, відгуркотіти, відгустити* і т.д. Підметову позицію в таких реченнях заповнюють здебільшого назви неістот: укр. *Кінчиться війна, і я повернусь до неї, я відшукаю її* (О. Гончар); *Завершувався весняний погожий день* (І. Ле); *І поволі відходить молодість моя* (М. Стельмах); *День погас і все почило* (Т. Шевченко).

Отже, предикативна модель стану, потрактована як *mini-tertium comparationis*, стала надійним підґрунтям для встановлення корелятивних співвідношень дієслівних систем української та англійської мов. Зіставлення співвідносних дієслівних мікрокатегорій у проєкції на зазначену реченнєву модель, засвідчує як корелятивні відношення зіставлюваних мов, так і їх порушення з погляду реченневотвірної дієслівоздатності. Виявлені відмінності обумовлені здебільшого конструктивною синтаксичною специфікою кожної із мов, семантичним наповненням мікрокатегорій, складники яких здатні заповнювати дієслівну позицію виокремленої моделі, як і позалінгвальними чинниками, які знайшли відбиття в семантичному макрокомпоненті категорії «процесуальність».

Список літератури

1. Введение в сравнительную типологию английского, русского и украинского языков / К. К. Швачко, П. В. Терентьев, Т. Г. Янукян, С. А. Швачко. – К. : Вища шк., 1977. – 147 с.
2. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови : Академ. граматики укр. мови / [за ред. І. Вихованця] / Іван Вихованець, Катерина Городенська. – К. : Унів. вид-во „Пульсари”, 2004. – 400 с.
3. Зайко Л. В. Безособові речення у контексті мовного розвитку / Л. В. Зайко // Мовознавство. – 2004. – № 4. – С. 81–88.
4. Іваницька Н. Б. Функціонально-семантична класифікація українських та англійських дієслів : [монографія] / Н. Б. Іваницька. – К. : КНТЕУ, 2004. – 196 с.
5. Іваницька Н. Б. Абсолютивно-релятивний потенціал українських дієслів у проєкції на структуру речення / Наталя Іваницька // *Ucrainica II. Současna Ukrajinstika. Problémy jazyka, literatury a kultury: Sborník článků. 3 Olomoucké symposium ukrajinstů. I část.* – Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. – С. 269–274.
6. Іваницька Н. Б. Tertium comparationis у міжмовному зіставленні дієслівних систем / Н. Б. Іваницька // Мовознавство. – 2009. – №1. – С. 46–59.
7. Іваницька Н. Б. Особливості кореляції деяких українських та англійських дієслів у функції стилістичних модифікаторів формально-синтаксичних компонентів речення / Н. Б. Іваницька // Філологічні науки : зб. наук. праць ; гол. ред. Л. М. Горболіс. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2009. – С. 53–62.

8. Іваницька Н. Б. Корелятивний синтетизм у дієслівних системах української та англійської мов / Н. Б. Іваницька // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Філологія : зб. наук. праць ; наук. ред. Н. Л. Іваницька. – Вінниця, 2010. – Вип. 12. – С. 184–191.

9. Іваницька Н. Б. Корелятивні особливості української та англійської дієслівних систем крізь призму предикативної моделі дії / Н. Б. Іваницька // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія : Філологія : зб. наук. праць ; наук. ред. Н. Л. Іваницька. – Вінниця, 2011. – Вип. 13. – С. 219–225.

10. Іваницька Н. Б. Дієслівні системи української та англійської мов: парадигматика і синтагматика : монографія / Н. Б. Іваницька. – Вінниця : СПД Главацька, 2011. – 636 с.

11. Іваницька Н. Л. Двоскладне речення в українській мові / Н. Л. Іваницька. – К. : Вища шк., 1986. – 167 с.

12. Леута О. І. Семантико-синтаксичні параметри українського дієслова : [монографія] / О. І. Леута. - К. : Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2007. – 404 с.

13. Штернеманн Р. и др. Введение в контрастивную лингвистику / Р. Штернеманн // Новое в зарубежной лингвистике. Вып. XXV. Контрастивная лингвистика: Переводы / [сост. В. П. Нерознака ; общ. ред и вступ. ст. В. Г. Гака]. – М. : Прогресс, 1989. – С. 144–178.

УДК 378.147:811.112.2: 316.6

**Г. Івасюк
(Чернівці)**

ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЯК НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ МЕТОД НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

У статті мова йде про систему життєвих цінностей студентів гуманітарних факультетів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, досліджену на заняттях з німецької мови у процесі навчально-виховної роботи зі студентами. Результати дослідження можуть використовуватися для покращення співпраці між викладачами та студентами з метою оптимізації навчального процесу.

Ключові слова: викладання німецької мови, виховна робота, система життєвих цінностей студентів.

The article focuses on a system of social values of Humanities' students of Yuriy Fed'kovych Chernivtsi National University, which were investigated at the classes of German during educational work with students. The results of this research can be used to improve cooperation between teachers and students in order to optimize the learning process.

The study of students' value systems can be used as an unconventional type of educational work in student groups, causing concern animates' work at the classes in German. It is the impetus for discussion and educational conversation that leads to the relevance of our research. The analysis of the theoretical framework research of life values showed that this subject is actively developing by both domestic and foreign scholars because of its great importance in various areas of personal and social life. For the empirical study of Chernivtsi University students groups such diagnostic techniques as "Values questionnaire" of S. Schwartz, "Values" M. Rokeach, the technique of R. Inglehart modified by M. S. Yanitskyi were chosen. The method of M. Rokeach aimed at creating of value system by ranking of respondent's values; S. Schwartz method involves assigning of independent evaluation to every value; modified technique of R. Inglehart prioritizes adaptation, socialization or personalization values for the respondent.

A large-scale study of student values makes it possible to predict the socio-cultural dynamics in the coming decades.

Key words: The German language teaching, educational work, the system of social values of students.

У процесі викладання іноземної мови на різних факультетах викладач часто зіштовхується з проблемою невмотивованості студентів, розбіжностей пріоритетів студентів та викладача. З метою оптимізації співпраці та кращого порозуміння між викладачем та студентами доцільно дослідити систему життєвих цінностей студентів на різних факультетах, що дозволяє викладачу краще зорієнтуватися у мотиваційній сфері студентів різних факультетів. Окрім того, дослідження ціннісних систем студентів може бути використане в якості нетрадиційного виду

ЗМІСТ

Brunner R., Bilous O. Worte über Freund zum 60. Geburtstag von Professor Oleksandr Ohuj	3
Бруннер Р., Білоус О. Слово про друга до 60-річчя від дня народження професора Олександра Огуя	4
Мартинюк В. Трансдисциплінарність академічної діяльності професора О. Д. Огуя.....	5
Материнська О. Гравітація мови: в пошуку принципів взаємодії в лінгвістиці (пам'яті Олександра Дмитровича Огуя)	8
Мельник Р., Закреницька Л. Мультидисциплінарні дослідження у вітчизняній лінгвістиці: наукова школа професора О. Огуя.....	12
Остапович О. Національна мовна картина світу. Олександр Огуй та візії доказової «чому»-лінгвістики.....	15
Червінська О. Концептуальна присутність Олександра Огуя на сторінках наукового збірника «Питання літературознавства».....	19
Кияк Т. Viribus unitis!.....	24
Агапій А., Лукащук М. Дієслова мовлення в англійській та німецькій мовах	27
Акульшина Н. Український військовий сленг як феномен неформального професійного військового дискурсу	35
Андрейчук Н. Знак – означати – означуване – означування ... Український словник навколо терміна знак.....	38
Байбакова І., Гасько О. Gestures as a Part of Body Language in Different Cultures: a Comparative Analysis	43
Балабан О. Прототипичний підхід до категоризації дійсності та класифікація прототипів.....	46
Балацька О. Потенціал прагматичних характеристик сильної критики в англійській мовній науковій статті	49
Башук Н. Паремії в німецькій і українській мовах та їх переклад	51
Бельмаз Я. Формування професійної компетентності майбутніх учителів англійської мови у процесі вивчення дисципліни «Історія англійської мови»	55
Бердіна О. Когнітивні особливості семантики дієслів з градаційним компонентом в англійській мові	59
Бігич О. Six thinking hats – інтерактивна технологія формування методичної компетентності викладача іноземної мови.....	64
Бідна Т. Способи імітації жіночого мовлення у художньому тексті.....	68
Білецька О. Глибинно-семантичний зміст іменникових трикомпонентів у німецькій мові (порівняльний аналіз на матеріалі середньовіснійнімецької та сучасної німецької мови).....	72
Білоус О. Новітні технології у викладанні перекладацьких дисциплін	76

Бондар М. Способи перекладу турецьких національно-культурних компонентів при доместикації та нейтралізації (на матеріалі україномовних перекладів турецької художньої прози)	80
Бондар Н. Семантичні та структурні особливості бінарних термінологічних словосполучень в німецькомовній гастроентерології.....	84
Боса Т. Особливості перекладу лірики Й. В. Гете російською мовою	88
Будій З. Семантична основа експліцитних перформативів	92
Варава І., Бучковська С. Фразеологічний образ як ключовий елемент тексту і його передача в англо-українському перекладі.....	95
Вискушенко С. Багатозначність англійської фахової мови тваринництва	98
Vilkhovchenko N., Shayner A. Terminology as a Stylistic Means of Science Fiction Texts.....	101
Волощук І., Усик Г. Мовленнєві засоби вираження стратегії переконання в аргументативному дискурсі.....	103
Гаман І. Прагмалінгвістичний підхід до аналізу тексту	108
Гандзюк О. Допустові синтаксеми у романі Павла Загребельного «Диво»	112
Гарашенко Л., Мізіна О. Двокомпонентні номінації в термінологічній системі документознавства	115
Гіков Л. Individualisierung des Lehrprozesses im Deutschunterricht	118
Глінка Н. Семантико-стилістичні типи метафор у творах Джеймса Джойса	121
Голуб І. Постановка навчальних цілей у світлі компетентнісного підходу у навчанні іноземної мови	125
Гужва О. Британський жіночий роман як царина дослідження особистості ідеального чоловіка ...	129
Данилович О. Сильні та слабкі зв'язки в іменній групі у науковому стилі	133
Демиденко О., Хіміч В. Українські та британські флористичні символи: лінгвістичний вимір	136
Демчук О., Шкварчук С. Крилатий вислів «der Tod ist ein Meister aus Deutschland» як прецедентний феномен німецькомовної лінгвокультури.....	140
Дем'янчук Ю. Військова термінологія офіційних документів НАТО: особливості корпусного перекладу	144
Драч А. Підсистема вправ для навчання майбутніх учителів англійської мови читання художніх текстів з використанням комп'ютерної програми	148
Дробіт І. Локалізація торгової марки «Danonino» в Україні: аналіз мовної адаптації назви.....	151
Дружб'як С., Савицька О. Стилістичні засоби німецьких рекламних слоганів (на матеріалі журналу «Brigitte»)	155
Дудок Р. Міжмовні процеси інтерференції в термінологічній системі англійської мови.....	160
Дяків Н., Суродейкіна Т., Гнатковська О., Сапожник І. Дискурсивні особливості фразеологізмів ЛСП «Clothes»	165

Ефендієва С.	Формування готовності викладача до інноваційної діяльності в практиці викладання іноземної мови у ВДНЗУ «УМСА»	169
Євчук А.	Особливості підготовки сурдоперекладачів у сучасному суспільстві (зарубіжний досвід)	173
Завгородня А.	Вербалізація як один з найпродуктивніших способів словотвору німецької мови	177
Zapolovskyi M.	Meps in the Multilingual Publishing and Translation	180
Заслонкіна А.	Тимічна інформація та процеси концептуалізації й категоризації	184
Зьомко У.	Тактика самопрезентації автора у англійських та німецьких кінорецензіях	187
Іваненко С.	Культурологічний аспект відображення приватної сфери мігрантів у сучасній німецькомовній літературі	191
Іваницька М.	Діяльність перекладача крізь призму імагології	196
Іваницька Н.	Міжмовна дієслівна синтагматика у сфері предикативної моделі стану	200
Івасюк Г.	Дослідження системи життєвих цінностей студентів як навчально-виховний метод на заняттях з німецької мови	204
Ізотова Н.	Ігрова незавершеність романів Дж. М. Кутзее: лінгвопоетологічний аспект	207
Піаді А.	Meanings ‘Body’ and ‘Person’, ‘Self’, ‘Soul’: One Semantical Universal	211
Ільєнко О.	Про деякі питання перекладу в аспекті міжкультурної комунікації	213
Іщенко О.	Перспективи інтеграції аудіовізуального методу у сучасний формат навчання іноземної мови	218
Капак Ю.	Співвідношення понять Genus-Sexus у гендерній лінгвістиці	221
Карамишева І.	Загальнонаукова лексика сучасної англійської мови: проблема виокремлення та підходи до класифікації	225
Карпіна О.	Семантичний аналіз лексеми <i>depression</i>	230
Качан Г.	Політична комунікація німецьких політиків в соціальних мережах	235
Кійко С.	Міжмовна омонімія ідеологем (на матеріалі іменників сучасних німецької та української мов)	238

ЗАСНОВНИК
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

*Технічний редактор та
комп'ютерне верстання* *Оксана Євенчук*

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 16557-5029Р від 11.03.2010*

Підписано до друку 19.04.2017 р. Формат 60x84 1/8.
Видавничий дім «РОДОВІД»
Наклад 300 прим.
Україна, 58000, м. Чернівці, вул. Заводська 26, а
*Свідоцтво про державну реєстрацію
серія ДК № 3784 від 14.05.2010 р.*